

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้วิจัย นางพัชราภรณ์ พรหมจันทร์

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิค การสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกะลาพอ อำเภอสาวยุรี จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิตินอนพารามेटริก Nonparametric Test แบบ Wilcoxon Signed Rank Test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้หลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านกาารวัดและประเมินผล

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและ การเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล และ 5) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของการใช้รูปแบบ ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน (ECAS Model) ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 รับรู้ประสบการณ์ (Experience) ขั้นที่ 2 คิดไตร่ตรอง (Cogitate) ขั้นที่ 3 วิเคราะห์คำตอบ (Analysis) และขั้นที่ 4 สรุปประเด็นและนำเสนอผลงาน (Summarize and Present) และผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิด และการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ในสาระภูมิศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและ การเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเทคนิคการสะท้อนคิดและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/1255>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 31 พฤษภาคม 2568

พิมพ์ : วันที่ 21 มิถุนายน 2569 เวลา 17.16 น.